

16. juunil oli Massu mõis paljude aastate järel taas pidurüüs. Peeti kooli 140. sünnipäeva. Endise õpilase ja õpetaja, hr. Eimar Kaasiku ettevalmistatud ja juhitud ürituse kohta olgu öeldud vaid üks sõna - eeskujulik!

Poolteise sajandi vanuses klassitsistliku ehituskunsti meistriteoses said kokku 251 endist õpilast ja 20 endist õpetajat ning sadakond lihtkõlalist.

Aktuse avas noor kirjamees Aare Ristikivi. Pidupäevaks valminud luuletust läbis murelik küsimus: kas kohalikul kultuurikantsil on veel lootust püsimisele. Ei saadudki üheski kõnes läbi mõisahoonet ja teda ümbritsevat kauni inglise stiilis pargi saatust puudutamata.

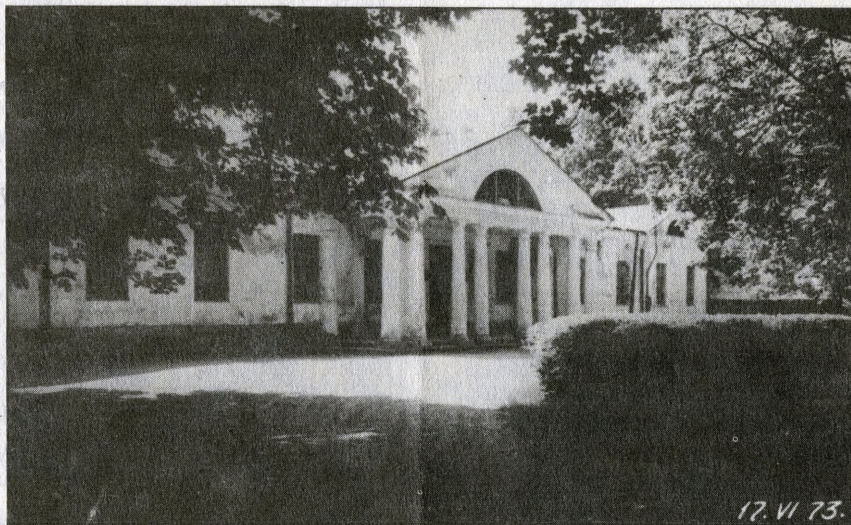
Üksmeelsed oldi ühes: Massu kooli likvideerimine 1973. aastal oli kuritegelik ja mõis tuleb taastada kohaliku kultuurielu keskusena. Paljude arvates tuleks tingimata taastada kool. Praegu saavad kuni 3-nda klassi jütsid koolitarkust Kõmsi moodsas, kuid kitsavõitu lasteaed-koolis. Vanemaid õpilasi - aga neid jagub Massu mail paraja kooli jagu - vee-takse päev-päevalt 20 kilomeetri kaugusele Virtsu kooli.

Endine õpilane Aleksander Kann: "See mõis tuleb taastada juba sellepärast, et järeltulevad põlvend näeksid, mismoodi vanasti ehitada osati."

Massu kandi tüdrukud Eda ja Eveli: "Siin tahaks küll koolis käia. Meeldib maja ja park. Pealegi kodu ligidal."

Endine õpilane Voldemar Pinn: "Kõigepealt tuleks maja konserveerida. Seda peaks tegema majand."

Kooli viimane direktor Julius Ilves:

Massu mõisahoonet fassaad 1973. aastal vahetult enne peremeheta jäämist. Foto

"Katus tuleb kohe korda teha. Seda tehku kolhoos. Naabrite juures Vailas edeneb mõisakompleksi taastamine majandi ettevõtmisel jõudsalt."

Vallavanem Arno Peksar: "Kool peab siia saama. Maakonna eelarvest peaks vald finantseerima."

Kolhoosi aseesimees Eduard Viipsi: "Ei ole Karuse kolhoosi teene, et mõis laguneb. Need olid nõukogude võimu organid, kes otsuseid vastu võtsid, rahva sõna ei kuulunud keegi. Kolhoos on esitanud taotluse mõisahoonet restaureerimiseks. Projekti maksumus on 40 tuhat, kapitaalremondi maksumus 600 tuhat rubla. Kolhoosile käib see üle jõu. Veel raskem kui raha on leida ehitajat. Tavaline ehitusbrigaad selle maja restaureerimisega

hakkama ei saa."

Kõigi aastapäevapeost osavõtjate nimel saadeti Eesti Vabariigi valitsusele, Lääne maakonna valitud meestele ja kõigile Massu rahva poolt võimu juurde valitud saadikule märgukiri ühisele murele abi saamiseks.

Massu kooli kroonikast on lugeda, et kui kooli kauaaegne juhataja ja kohaliku kultuurielu edendaja Johannes Kreek 1919. aastal Massu tuli, leidis ta laastatud ja peremeheta mõisahoonet väga armetus seisukorras. Paari aasta pärast sai hoone valla nõu ja jõuga korda ja kool võis sisse kolida.

KUIDAS LÄHEB NÜÜD, sajandi lõpus?

PEETER HERMIK